

Obsah

O autorech	V
Úvod	VII
Seznam použitých zkratk	XVII

KAPITOLA I. Role veřejného zájmu v mezinárodní obchodní arbitráži

1

1. Vymezení a povaha mezinárodní obchodní arbitráže a role rozhodců	1
1.1 Vymezení mezinárodní obchodní arbitráže	2
1.1.1 Pojem arbitráž/rozhodčí řízení	2
1.1.2 Pojem mezinárodní	2
1.1.3 Pojem obchodní	3
1.2 Zhodnocení povahy mezinárodní obchodní arbitráže a její zařazení do systému ochrany práv	4
1.3 Pojem lex arbitri a místa konání rozhodčího řízení	9
1.4 Role rozhodců v mezinárodní obchodní arbitráži	9
1.5 Zájmy v mezinárodní obchodní arbitráži	11
1.6 Dílčí závěr	13
2. Arbitrabilita a veřejný zájem v mezinárodní obchodní arbitráži	13
2.1 Úvod	13
2.2 Pojem arbitrabilita a otázka rozhodného práva	14
2.3 Arbitrabilita a veřejný zájem	16
2.3.1 Porušení předpisů o ochraně hospodářské soutěže	17
2.3.2 Spory dotčené nezákonným (trestním) jednáním	20
2.3.3 Další oblasti sporů dotčené veřejným zájmem a jejich arbitrabilita	23
2.3.4 Arbitrabilita sporů, jejichž stranou je stát	28
2.4 Povinnost rozhodců zkoumat arbitrabilitu z vlastní iniciativy	30
2.5 Dílčí závěr	32
3. Lidská práva a mezinárodní obchodní arbitráž	32
3.1 Úvod	32
3.2 Stručně k čl. 6 odst. 1 EÚLP	33
3.3 Vzdání se práv obsažených v čl. 6 odst. 1 uzavřením rozhodčí smlouvy	36
3.4 Povinnosti smluvních států ve vztahu k rozhodčímu řízení podle EÚLP	38
3.4.1 Obecně k negativním a pozitivním závazkům smluvních států dle EÚLP	38
3.4.2 Čl. 6 odst. 1 EÚLP a zrušení rozhodčího nálezu	41

3.4.3	Čl. 6 odst. 1 a uznání a výkon rozhodčího nálezu.....	43
3.5	Odpovědnost smluvních států za porušení čl. 6 odst. 1 EÚLP v kontextu rozhodčího řízení.....	45
3.6	Povinnost rozhodců aplikovat čl. 6 odst. 1.....	47
3.7	Čl. 1 Protokolu č. 1 k EÚLP v kontextu mezinárodní obchodní arbitráže.....	47
3.8	Porušení lidských práv jako porušení povinnosti vyplývající z mezinárodní obchodní smlouvy – poznámka.....	49
3.9	Dílčí závěr.....	49
4.	Transparentnost v mezinárodní obchodní arbitráži.....	51
4.1	Úvod.....	51
4.2	Neveřejnost mezinárodní obchodní arbitráže a povinnost zachovat mlčenlivost – vymezení a rozdíl.....	51
4.3	Existence povinnosti zachovat mlčenlivost v mezinárodní obchodní arbitráži.....	52
4.3.1	Existence povinnosti stran zachovat mlčenlivost.....	52
4.3.2	Existence povinnosti rozhodců zachovávat mlčenlivost.....	54
4.4	Rozsah povinnosti zachovávat mlčenlivost.....	55
4.5	Výjimky z povinnosti zachovat mlčenlivost.....	57
4.6	Veřejný zájem na prolomení mlčenlivosti stran a/nebo rozhodců.....	58
4.6.1	Související soudní řízení.....	58
4.6.2	Oznamovací povinnost.....	59
4.6.3	Zájem veřejnosti na informacích o rozhodčím řízení..	61
4.7	Transparentnost v mezinárodní obchodní arbitráži.....	63
4.7.1	Vymezení transparentnosti a současný stav.....	63
4.7.2	Zveřejňování rozhodčích nálezů.....	65
4.8	Dílčí závěr.....	69
5.	Veřejný zájem a právo rozhodné pro meritum sporu.....	71
5.1	Úvod.....	71
5.2	Právo rozhodné pro meritum sporu v mezinárodní obchodní arbitráži.....	72
5.3	Použití imperativních norem v mezinárodní obchodní arbitráži.....	75
5.3.1	Pojem „imperativní normy“ a jejich použití před soudy.....	75
5.3.2	Pravomoc rozhodců použít imperativní normy.....	77
5.3.3	Použití imperativních norem práva státu, kde se koná rozhodčí řízení.....	78
5.3.4	Použití imperativních norem práva rozhodného pro meritum sporu.....	79
5.3.5	Použití imperativních norem třetího státu.....	80
5.3.6	Aplikace imperativních norem <i>ex officio</i>	82
5.3.7	Transnacionální veřejný pořádek.....	84

5.3.8	Imperativní normy práva EU.....	85
5.3.9	Trestní právo a rozhodci.....	89
5.4	Výhrada veřejného pořádku.....	93
5.5	Dílčí závěr.....	95
6.	Veřejný zájem a kontrola rozhodčího nálezů.....	96
6.1	Úvod.....	96
6.2	Zrušení rozhodčího nálezů.....	97
6.2.1	Důvody pro zrušení rozhodčího nálezů – přehled.....	98
6.2.2	Rozpor s veřejným pořádkem.....	100
6.2.3	Normy práva EU jako součást veřejného pořádku ...	104
6.2.4	(Ne)arbitrabilita sporu jako důvod pro zrušení rozhodčího nálezů.....	109
6.3	Uznání a výkon cizího rozhodčího nálezů (podle NYÚ).....	110
6.3.1	Obecně k NYÚ.....	110
6.3.2	Důvody pro odepření uznání a výkonu dle NYÚ.....	112
6.3.3	Rozpor s veřejným pořádkem.....	113
6.3.4	(Ne)arbitrabilita sporu.....	120
6.4	Dílčí závěr.....	121

KAPITOLA II.	Role veřejného zájmu v mezinárodní investiční arbitráži.....	124
1.	Vstupní úvaha.....	124
1.1	Geneze mezinárodní ochrany investic.....	126
1.2	Mezinárodní ochrana investic a mezinárodní investiční arbitráž.....	128
1.2.1	Postavení států v mezinárodní investiční arbitráži.....	129
1.2.2	Mezinárodní obchodní versus investiční arbitráž.....	130
1.3	Zájmy v mezinárodní investiční arbitráži.....	131
1.3.1	Druhy veřejného zájmu.....	132
1.3.2	Soukromý zájem.....	133
1.3.3	Veřejný zájem v mezinárodním právu.....	134
1.4	Přístupy k mezinárodní ochraně investic a investiční arbitráži.....	135
1.4.1	Metodologické úskalí (ne)použitelnosti dichotomie soukromé/veřejné právo v mezinárodní investiční arbitráži.....	136
1.4.2	Hybridní povaha mezinárodní investiční arbitráže... ..	138
1.4.3	Mezinárodní investiční arbitráž jako veřejné právo... ..	139
1.4.4	Mezinárodní investiční arbitráž jako mezinárodní obchodní arbitráž.....	142
1.4.5	Mezinárodní investiční arbitráž jako součást mezinárodního práva veřejného.....	144
1.4.6	Koncepce mezinárodní investiční arbitráže zastávaná v této publikaci.....	146

1.5	Prameny mezinárodního investičního práva	147
1.5.1	Mezinárodní smlouvy	147
1.5.2	Povaha a zvláštnosti mezinárodních dohod o ochraně investic	148
1.5.3	Interpretace mezinárodních investičních smluv – základní principy	151
1.5.4	Obyčeje	158
1.5.5	Obecné zásady právní	160
1.5.6	Použití předchozích nálezů jako de facto „precedentů“	161
1.5.7	Procesní pravidla rozhodčích a dalších institucí	163
1.5.8	Závěry	164
2.	Pravomoc	165
2.1	Investor (pravomoc <i>ratione personae</i>)	165
2.2	Kritérium investice (pravomoc <i>ratione materiae</i>)	167
2.3	Pravomoc <i>ratione loci</i>	169
2.3.1	Soulad investice s vnitrostátním právem	169
2.4	Vyčerpání prostředků nápravy není vyžadováno	170
2.5	Pravomoc <i>ratione temporis</i>	171
2.6	Litispence jako otázka veřejného zájmu	171
2.6.1	Litispence mezi mezinárodními investičními tribunály	172
2.6.2	Litispence mezi investičními tribunály a vnitrostátními soudy	173
2.7	Závěry	175
3.	Použitelné právo	175
3.1	Mezinárodní a vnitrostátní právo	177
3.2	Právo EU jako použitelné právo	179
3.2.1	Stanovisko generálního advokáta Watheleta	182
3.2.2	Extra-unijní BIT	184
3.2.3	„Velké“ smlouvy EU se třetími stranami	185
3.3	Závěry	185
4.	Standardy ochrany investic a investorů a mezinárodní odpovědnost státu	186
	za jejich porušení	186
4.1	Spravedlivé a rovné zacházení	187
4.2	Legitimní očekávání investora versus legislativní aktivita státu	189
4.2.1	Arbitráž v oblasti solární energie – případ Eiser proti Španělsku	192
4.3	Plná ochrana a bezpečí	195
4.4	Závěry	197
4.5	Vyvlastnění	197
4.5.1	Přímé a nepřímé vyvlastnění	198
4.5.2	Jaký orgán může vyvlastnit investici?	199

4.5.3	Předmět vyvlastnění	200
4.5.4	Rozlišení vyvlastnění v souladu s právem a vyvlastnění protiprávního.	200
4.5.5	Veřejný zájem při vyvlastnění investice jako podmínka legálního vyvlastnění	201
4.5.6	Tzv. doktrína police powers a právo na regulatorní vyvlastnění bez kompenzace.	202
4.5.7	Záměr opatření versus jeho účinek.	206
4.5.8	Proporcionalita, vyvlastnění a veřejný zájem.	208
4.6	Závěry.	210
5.	Lidská práva v mezinárodní investiční arbitráži	210
5.1	Může stát vznést své závazky z lidských práv jako okolnost vyklučující protiprávnost?	215
5.2	Lidskoprávní závazky a protinárok státu proti investorovi.	218
5.2.1	Urbaser proti Argentině	219
5.3	Závěry.	220
6.	Transparentnost a veřejný zájem v mezinárodní investiční arbitráži	221
6.1	Transparentnost v mezinárodní investiční arbitráži	222
6.1.1	Úroveň personální	223
6.1.2	Úroveň institucionální	223
6.1.3	Normativní zakotvení.	224
6.2	Prvky transparentnosti v mezinárodní investiční arbitráži.	224
6.2.1	NAFTA	225
6.2.2	Pravidla transparentnosti v CETA	225
6.2.3	Právní úprava transparentnosti v Úmluvě ICSID	226
6.2.4	Pravidla UNCITRAL o transparentnosti.	227
6.2.5	Pravidla SCC.	231
6.2.6	Celkové hodnocení pravidel transparentnosti.	231
6.3	Otázka postavení smluvní strany jako non-disputing party	232
6.4	Evropská komise jako třetí strana v mezinárodní investiční arbitráži	233
6.5	Transparentnost v investičních rozhodcích nálezech	234
6.5.1	Methanex proti USA.	235
6.5.2	United Parcel Services of America Inc. proti Kanadě.	235
6.5.3	Aguas del Tunari proti Bolívii	236
6.5.4	Biwater proti Tanzánii	236
6.5.5	Glamis Gold proti USA.	239
6.5.6	Apotex proti USA	240
6.5.7	Shrnutí závěrů vyplývajících z rozhodčích nálezů	241
6.6	Úroveň povahy a rozsahu informací, které jsou sdíleny se širší veřejností.	241
6.6.1	Údaje, které jsou obecně a lehce dostupné.	241

6.6.2	Co širší veřejnost o mezinárodní investiční arbitráži neví (informace, které je nemožné nebo složité získat).....	242
6.7	Závěry.....	244
7.	Kontrola investičních rozhodčích nálezů.....	245
7.1	Zrušení nálezu.....	246
7.1.1	Zrušení v rámci Úmluvy ICSID.....	246
7.1.2	Zrušení nálezu mimo ICSID.....	249
7.2	Vynucování rozhodčích nálezů.....	250
7.2.1	Uznání a výkon v rámci ICSID.....	251
7.2.2	Uznání a výkon mimo ICSID.....	252
7.3	Imunita států.....	252
7.3.1	Vzdání se imunity.....	253
7.3.2	Vzdání se imunity států na základě ustanovení BIT?.....	255
7.4	Odvolací mechanismus jako řešení?.....	255
7.5	Závěry.....	257
	Závěr.....	259
	Seznam zdrojů.....	263
	Literatura.....	263
	Judikatura.....	279
	Elektronické zdroje.....	290
	Právní předpisy.....	292
	Věcný rejstřík.....	296
	Abstract.....	300